

ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ЯКОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

студентка Бойко В.В.

(науковий керівник доц. Ілляшенко Т.О.)

Економічний розвиток України протягом семи минулих років характеризується позитивною економічною динамікою. За цей час середній темп приросту ВВП становив 7,5% і був вищий, ніж у світовій економіці. За темпами й чинниками економічного зростання цей період був великою мірою неоднорідним.

Перший етап – 2000-2004 роки. Характеризується високою динамікою економічного зростання (6-12% на рік), що було зумовлене цілим комплексом взаємопов'язаних чинників в українській економіці. До таких слід віднести: вільні виробничі потужності, які можна було задіяти для випуску товарів, надлишок робочої сили на підприємствах, наявність на економічному ринку імпортованих товарів низької та середньої якості, які можна було замінити вітчизняними товарами, додаткові доходи підприємств, які були отримані у процесі монетизації господарського обігу.

Другий етап – 2005-2007 роки. Характеризується уповільненням зростання ВВП майже удвічі. Таке уповільнення зумовлене: вичерпанням резервів «відновлюваного зростання», на яких ґрунтувався підйом першого етапу; завищеним реальним обмінним курсом гривні, за яким ціновий захист внутрішнього ринку вже не компенсує недостатню конкурентоспроможність національних товаровиробників.

В українській економіці можна відокремити три сектори, які визначають особливості її розвитку.

Перший сектор охоплює переважно енергосировинні галузі, які залишились у спадок від радянської економіки. У цьому секторі концентрується основна маса накопичень та інвестиційних ресурсів.

Другий сектор економіки зорієнтований на внутрішній ринок. Він включає галузі обробної промисловості, будівництва, сільського господарства, торгівлі та інші сфери, які продають продукцію на внутрішньому ринку за порівняно низькими цінами і зорієнтовані на низькі доходи підприємств та населення.

У цьому секторі задіяно переважну частину робочої сили і

виробничого апарату, він не має надійних інвестиційних джерел для підвищення конкурентоспроможності, тому саме ця проблема може розглядатися у промисловості та грошово-кредитній політиці нашої держави як пріоритетна.

Третій сектор у нашій економіці охоплює ті сфери діяльності, які функціонують за рахунок знижених цін, що регулює держава. До цього сектору належать підприємства теплоенергетичної галузі, ті, що здійснюють залізничні перевезення, житлово-комунальні господарства, так звана соціальна сфера тощо. Перехід на ринкові відносини у цьому секторі призведе до зростання цін та зниження і без того низьких доходів населення. Вже зараз можна спостерігати, як підвищення цін на енергоносії призводить до зростання соціального напруження в суспільстві.

Таким чином, можна констатувати, що в українській економіці мають місце великі структурні деформації, зумовлені нерозвиненою інституційною структурою та адміністративним регулюванням цін. І тому пріоритетом соціально-економічного розвитку має стати усунення перекосів у структурі економіки в цілому та в окремих частинах.

З такими деформаціями держава не може мати стійкого економічного зростання. Неринковий сектор створює неоднакові умови для конкуренції. Він спонукає втручання держави в економіку і гальмує економічне зростання.

Структурна модернізація і підвищення конкурентоспроможності перебувають у певному конфлікті з високими темпами зростання, оскільки для таких змін необхідні ресурси, що, в свою чергу, може знизити темпи зростання.

Досвід останніх років свідчить про те, що характер грошово-кредитної політики суттєво впливає на економіку держави. Такі її складові, як валютний курс, динаміка інфляції, відсоткові ставки стали основними орієнтирами при оцінці стану економіки і перспектив її розвитку. Вони визначають динаміку ВВП, доходів і видатків населення, підприємств, співвідношення сукупного попиту і пропозиції, динаміку інвестицій і, великою мірою, сальдо платіжного балансу. Це означає, що грошово-кредитні інструменти стали дієвим важелем впливу на економічну динаміку. Одне з головних завдань грошово-кредитної політики – сприяння зростанню економіки, що, у свою чергу, гостро потребує кредитної підтримки для свого розвитку.